

KUSTBON

SVENSK VECKOTIDNING

<p>NIONDE ÅRG. № 15</p>	<p>Prenumerationspris: Helt år Emk. 225:— Halvt „ „ 125:— I utlandet: Helt år Emk. 350:— Halvt „ „ 200:—</p>	<p>UTKOMMER ALLA ONSDAGAR Redaktion: Svenska Folkförbundet Redaktör: N. Blees Reval, Riddaregatan 3.</p>	<p>Annonspris enligt överenskom- melse. För längre annonse- ring beviljas rabatt.</p>	<p>14 april 1926</p>
---------------------------------	--	--	---	--------------------------

Birkas.

Den 25 mars hade "Birkas väner" anordnat sin sedvanliga vinterfest på Birkas. Redan kl. 11 f. m. började skarorna samlas, och kl. 12, då festen började, var det fullt hus. De besökandes antal översteg hundratalet utslutande ungdom från större delen av svenskbygden. Sedan B. V:s ordf. hälsat oss välkomna och en sång sjungits, höll agronom E. Adalberth ett föredrag.

Talaren framhöll de svårigheter, som Aibolands befolkning har att övervinna. Hur svårigheten att komma ur fattigdom och efterblivenhet har sitt största upphov i det allt nedbrytande kriget. Här får alla börja med två tomma händer, det vill säga, man har ej några besparingar att anskaffa redskap och kreatur för, då man bildar eget hem. Han försökte ej blott förklara vad efterblivenheten beror på, utan han gav även ett råd, huru man skall komma framåt i sitt yrke. Det viktigaste är kunskap och idéer. Det är de, som hjälpa oss fram, även jordbrukarne. Därför bör Estlands svenska ungdom skaffa sig större kunskaper, t. ex. genom att genomgå en kurs på Birkas, för att där inhämta kännedom om jordens och ladugårdens skötsel. Lär man sig också att älska sitt arbete, behöver man ej skämmas för sina grova händer, även om stadsborna anse sig

för bättre. Arbetet adlar mannen, heter det ju, och det adelskapet behöver man ej skämmas för.

Efter föredraget sjöng elevkören några sånger under rektor Söderbäcks ledning. Sedan vidtog en rast, då det var tillfälle att förse sig med kaffe och bullor.

Efter rasten höll rektor P. Söderbäck ett föredrag över ämnet "Vårt språk." Han påvisade där, huru Aibosvenskan — liksom även estniskan — blivit efter i utvecklingen under främmande folks förtryck. Detta måste avhjälpas, enär man annars blir ohjälpligt efter i vår tids snabba utveckling på alla områden. Han ansåg det vara naturligtast, lättast och bäst, att Estlandssvenskarna lära sig rikssvenska att användas som skriftspråk — Aibosvenskan som hemspråk behöver då ej utsättas för tvångsutveckling eller död. Den bör aktas och äras och tillåtas att efter behov fritt utvecklas och denna utveckling kommer då att gå i högsvenskans riktning. Att kunskap i "talestniska" är god att ha är klart, då detta språk är det officiella i landet, men man bör komma ihåg, att "skriftestniskan" just nu genomgår en tvångsutveckling, som gör denna svårförståelig t. o. m. för de bildade och ofta oförståelig för den stora massan. — Han övergick sedan att tala om de vanligaste felen i skriftspråket och framdrog några roande och belysande exempel på huru det går då man ej

tänker på vad man skriver, eller rättare ej skriver vad man tänker.

Efter föredraget sjöng elevkören ett par sånger, och sedan vidtog leken. Det lektes med liv och lust, och att glädjen stod högt i tak behöver väl ej nämnas. Tiden ilade som alltid vid sådana tillfällen undan och innan man visste ordet av var kl. sex och det var tid att bryta upp. I den nedgående solens sista strålar svängde den långa raden av slädar bort genom alléen, och "den glada festen" var ett minne blott — men ett skönt minne.

En deltagare.

Ormsö.

En kär överraskning bereddes denna avd. av S. O. V. i det att vi Påskdagen fingo ett kärt besök av svenska lektorn vid universitetet i Dorpat, kand. Svenonius och Birkas rektor Per Söderbäck. Det blev i all hast möte i Hullo igen. Lektor Svenonius talade om de olika svenska psalmböckerna och psalmernas olika författare alltifrån äldsta tider och intill våra dagar.

Rektor Söderbäck "red sin vanliga käpphäst" — såsom han själv behagade uttrycka sig — om sjukdomarnas orsaker och hälsovård. Det blev ord och inga visor, hårdaste gisselslag över smuts och snusk, särskilt om spottning på golv. Skada bara, att inte hela "Ajboland" hade möjligt

höra det talet! Det behövdes, minnsann, präntas in i allas medvetande, överallt och hos alla. S.O.V. -avd., rekvirera nu Söderbäck och hans "käpphäst", får Ni en både rolig och hälsosam stund!

Det vankades även solosång av rektor Söderbäck med ackompanjering av lektor Svenonius. Och vid påskdagens gudstjänst i kyrkan föredrogo herrarne ej mindre än fem olika nummer av Gunnar Vennerbergs Davids psalmer.

Heder och tack för allt! Mätte det ej bli långt till nässa visit!

Ytterligare en framgång på modernäringsens område: vi får mejeri här på ön. Den 12 april skall det sättas i gång (i dag som är finns det då redan). Det är dock ett privat företag, men "bättre liten kaka än intet smaka". Våra förhållanden äro nog inte mogna ännu för ett andelsmejeri. Men får folk bara se, att man kan få slant för mjölken, så är steget till andelsmejeriet ej långt.

Mejeriet startas å Magnushof i lokal, som även tidigare använts för samma ändamål

I byn Rumpo med elva gårdar ha ej mindre än nio separatorer anskaffats denna vår. Det hedrar denna by.

Som bekant, äro isförhållandena denna vinter synnerligen svåra och i veckor har öppet vatten ej kunnat upptäckas från ön. Förutom att kusten i rikligt mätto välsignats med säl, på vilka djur man anställt formliga blodbad och varigenom månet fattigt hushåll tillförts en vacker penning, har isen medfört även något annat: flera kärll med exportsprit, vilket av upphittarne överlämnats till tullmyndigheterna. Ingen må dock förmena, att en del av gudslånet "runnit ut" på vägen. Underligare ting hända under solen. Ö b o.

„Teafton“

hade S. O. V. anordnat i det nya Sjömanshemmets lilla sal i Reval onsdagen den 7 april. Det var vår första "teafton" i år, men en teafton, som man icke så lätt glömmes. Folk hade samlats mer än vanligt, tack vare fru H. Vichmans sångnummer. Ingen behövde heller känna sig besviken. De av fru Vichman klangfullt och med värme föredragna

sångerna mottagos med livligaste bifallsyttringar av den tacksamma publiken. Ingen bör försumma att komma, då det nästa gång — i en snar framtid — blir sångviseafton av fru Vichman.

Den vackra lokalen och de fint dukade borden av fru Kesküll och Kask bidrogo i mycket hög grad att göra det hela hemtrevligt och stämningsfullt.

Efter tépaussen lektes med liv och lust, och då uppbrottet skedde kl. $\frac{1}{2}$ 12 på kvällen, knötade mer än en ungdom, varför de icke fingo fortsätta ännu en liten stund.

Ett påpekande för våra bibliotek.

Svenska Kyrkans Diakonistyrelses Bokförlag, Jacobsbergsgat. 15, Stockholm, har på sista tiden beviljat en enastående rabatt vid partiköp ev en del böcker. Det är ej här fråga om gamla och efterfrågade saker utan om sådant, som har den största betydelse just i dagens frågor. Böckerna säljas i bestämda serier. Det rör sig ju här närmast om andlig litteratur, men jag har t. ex. från Korkis hört, att man gärna vill ha mer tidsenlig sådan, om priserna bliva överkomliga. Nu kan man i en serie bland mycket annat gott få så präktiga saker som Centerwalls predikosamling "Stillhet och oro" och Harald Akselssons andaktsbok "En ung kristen" till det billiga priset av 1000 mk. Hela serien kostar i vanliga fall 3000 mk. På en del saker har priset nedsatts till 10% av det ursprungliga, d. v. s. boklädspriset. — Det vore stora skäl för biblioteken att under adressen här ovan anhålla om prospekt. Vid köp av böckerna blir tullen ringa, då de nästan undantagslöst äro obundna. Frakten är ej heller dyr.

Reval d. 1. april 1926.

Erik Petzäll

Något om sälfångst norr om Wormsö.

Det är underligt, att det skulle bliva en riklig sälfångst i år, då det under de senaste trettio åren funnits sparsamt med sälar. I arla morgonstund draga alla män och även många kvinnor, som lyckats slita sig från husbestyren hemma

och som känna sig hava karla-krafter, ut på sälfångst. Man går på isen vid Lilla-Tjuka och drager ut i riktning mot Odinsholm. När man kommit ut 12—15 km. på isen påträffas sälarna. Sälammorna som ännu dya sina rätt så försigkomma ungar och sälhannarna skälla, vråla, leka och fånga fisk och ha det på allt vis trevligt och bra. Men ofredarne äro snart framme och den säl, som inte är klok och kvick nog att komma undan får offra livet. Får man så tag i en säl bindes den vid ett rep och släpas den långa, långa vägen, över höga isblock och tunna isskorpor i land. Det är rätt mödosamt, men ännu riskablare är det. Skulle vindriktningen bara något ändra sig, så löper man fara att få följa packisen ut till havs och gå ett allt annat än glädjande liv eller död till mötes. I alla fall ha nu över tvåhundra sälar släpats i land under de senaste tre dagarna. Dessa raders hopfogare ville fästa det pittoreska lag av män och kvinnor släpande var sin säl på en fotografiplåt, men det lyckades icke den gången. För att få bättre ställning, tog jag ett par steg baklänges och plumsade ner genom isen. Kameran som ansågs vara viktigare räddades genast och när jag själv kom mig ur det ofrivilliga badet fotograferades det. Uppe på Tjuck-backen stå ett tjugotal hästar, som befria folkdragarna från sina bördor och så bär det i väg med fart hemmåt. Nu finns det gott om vackra sälskinn och späck som väntar på att bliva utbytta mot kontanter.

Den 18 mars 1926.

J. B—n.

Öppet brev till Kustbon!

Kära Herr Redaktör!
Förlåt, bara en vördnadsfull fråga: hur är det och hur står det till med möjligheterna av en 8. sidig Kustbo pr vecka? Mer än en gång har den frågan stått på tapeten och är det ju ett allmänt önskemål att få vårt tidningsorgan något så när förstorat. N:o 13/14 såg så lockande ut med sina många sidor och dito spalter.

Nu kan t. o. m. undertecknad förstå, att en stor tidning kostar stora pengar, men kan Redaktören trollo ihop 52×5500 Emk. pr år, ty så mycket lär allas vår "Kustbo" kosta, kunde det kanske ej bli så alldeles omöjligt få un-

gefär dubbla beloppet tillsammans, eller hur? Vi skulle godvilligt avstått två sidor för annonser och tocket där och nöja oss med sex sidor text. Annonser skulle ytterligare inkomma, ty det lönar sig att annonsera i en tidning, som läses i världens alla fyra hörn. Och så skulle vi estlänningar även själva lägga manken till och fördubbla antalet prenumeranter. Säj, går det inte ihop då, snällaste herr Redaktör?

Ett blygsamt förslag: 8-sid. Kustbo redan från 1 juli anno 1926.

En näs-och frågvis.

Det är, som redan nämndes, icke första gången frågan om tidningens utvidgning kommit på tal. Man önskar allmänt få Kustbon förstora, och förr eller senare blir den nog också det, ty det tycks verkligen så småningom bli utsikter därtill, men ännu så länge våga vi nog icke alltför mycket anlita vår kassa. Få se till ett annat år.

Red.

Den andra riksdagen har, som läsarna redan veta, avslutat sitt arbete, och ungefär efter en månad övergår makten att styra land och rike i andra händer. Under de 3 år riksdagen varit samlad har den antagit icke mindre än 380 olika lagar.

Juristkongressen. Juristerna i Estand hade samlats till en kongress, varvid bland annat frågan om att ångo öppna kommunala domstolar behandlades. Man fann dock, att kommunaldomstolarna icke fått sådan "uppfostran," att de kunde anses mogna återuppta verksamheten.

Drottning Viktoria av Sverige har insjuknat. Under de sista dagarna har H. M. försämrats, så att man inom kungafamiljen är synnerligen orolig.

Jugoslaviens regering har avgått. Jugoslaviska ministerpresidenten Pasjitić har överlämnat hela kabinettets avgångsansökan efter det regeringskoalitionen sprängts till följd av att underysningsministern Raditji utträtt ur kabinettet. Det nya kabinettet omfattar alla hittillsvarande ministrar med undantag av Pasjitić och Stojadinovitić.

Tysklands och N. F:s studiekommission. Berlin, 6 april. Enär riksutrikesministern och de flesta av de övriga riksministrarna först i början av nästa vecka återvända

till Berlin, kan det kabinettsammanträde, vid vilket frågan om den till Tyskland riktade inbjudningen att deltaga i folkförbundets s. k. studiekommision skall upptagas till fortsatt behandling, äga rum först i medlet av nästa vecka. Enligt följande skola de tyska sändebuden i London och Rom under tiden sondera terrängen därstädes. Detta har redan gjorts av tyska sändebudet i Paris.

Levnadskostnaderna i England. London, 5 april. Oavhängiga arbetarpartikonferensen har antagit en resolution, vari föreslås tillsättande av en komitté för beräkning av den inkomst, som måste anses utgöra minimum för en människovärdig existens samt att denna levnadsstandard skulle utgöra klaven till arbetarpartiets politik såväl vad industrin som dagspolitiken beträffar.

Snart fred i Marocko. En betydelsefull konferens angående Marocko ägde rum mellan Briand, Painlevé och Marockos generalguvernör Steeg. Abdelkrim har under sista dagarna visat en växande fredsvilja, och man väntar nu att fredsförhandlingarna skola inträda i ett avgörande officiellt stadium.

Lantbruket.

Visserligen ha stararna kommit — och det är ju ett värtecken — men vintern håller sig kvar med stor envishet. Tidig vår kan man nu knappast hoppas på. Hur det går med rågåkrar på sidlända platser är svårt att säga. Från Sverige meddelas om skador genom s. k. isbränna (av is och snö bildade, länge kvarstående vattensamlingar, som förstöra brodden) och snömögel. Dessa skador äro vanliga på rågåkrar efter snörika vintrar. Genom undanskottning eller utjämning av snödrivor å rågåkern samt rävsning av brodden efter snösmältningen kan faran för dessa växtskador minskas. Snömöglet är f. ö. en svampsjukdom, som medföljer utsädet och som därför kan hämmas genom betning (= neddoppning i svampdödande vätska). Det är förstas utsädet som betas före sådden. Härför användes nu bl. a. $\frac{1}{4}$ 0/0 -ig uspulun-lösning.

Utsädesfrågan är just nu viktig att tänka på. Sedan länge ha vi haft god efterfrågan å korn och havreutsäde vid Birkas och förrå-

det är i det närmaste slut med undantag för höstvetete. Svalöfs Thulevetete, som än finns kvar av. — Jag är emellertid i tillfälle meddela, att Eesti Seemnevilja Ühisus, Estonia puiestee 23, Reval, har god sortering av kontrollerade utsädesvaror. Beställning kan även ske hos "Estonia" i Hapsal, som har agentur för nämnda Revals-firma. En stor del svenska, välkända utsädesorter (från Svalöf) tillhandahålles av Eesti Seemnevilja Ühisus och dess agenturer. Bland dessa vill jag nämna följande:

Havre: Segerhavre. Guldregn, Kron-och Ligovohavre. De två första rekommenderas särskilt.

Korn: Prinsess, Gullkorn, Primus och Savalöfs 6-radskorn. Prinsess- och fordrar bäst jord. De andra anspråkslösast. Primuskorn har gått bra och blivit omtyckt vid Birkas.

Värvete: Extra Kolben och Rubin äro båda goda Svalöfsorter, varav den första vid försök å Birkas gett bäst resultat.

Höstvetete: Av förda svenska sorter äro endast Thule- och Bore vetesorterna lämpliga i dessa bygder. En finsk sort Villanisu, säljes även av firman.

Höstråg: Stjärnråg, Stråråg och Förädlad Vasarråg. Sista sorten ävensom en estnisk sort från Sagnitz ("Sangaste talurukis") äro de säkraste här.

Matärter: Concordia är en utmärkt, grön ärtsort. Kapital-ärt II är en gul sort. Båda äro från Svalöf.

Dessutom har firman foderäter, vicker och pelusker ävensom alla slag av gräs och klöverfröer. Beträffande de nya sorter av utsädespotatis, som finns att tillgå genom utsädesfirmorna i Estland, och det är många (Eesti Seemnevilja Ühisus har ensamt upptagit över 30 sorter i årets katalog), hoppas jag bli i tillfälle återkomma med några uppgifter.

Birkas, 26. 3. 1926.

E. Adalberth.

Revals Svenska St. Mikael's kyrka.

Andra söndagen efter Påsk.

Högmässa kl. 10,30.

Söndagsskola kl. 12 (äldre avd.)

Församlingsafton i Sjömanshemmets lilla sal kl. 7 e. m. med föredrag av under-teknad över ämnet "Några blad ur vår församlings historia", vilket föredrag be-lyses med ljusbilder.

Kyrkokören medverkar. Kollekt.

Prosten E. Petzäll.

S. O. V:s syförening

samlas å Nya Sjömanshemmet (Nya Hamng. 11) torsdagen den 15 april kl. 6 e. m.

Järnvägsrestauranten, Malmö

i nya hemtrevliga lokaler med ingång från Skeppsbron

Fullständig restaurantrörelse. Smörgåsbuffé - Konditoravdelning

Trafikaktiebolaget MÄLAREN-HJÄLMAREN

TELEFONER: för passageraretrafiken 56-28, Norr 12-57, för godstrafiken Norr 12-99

Reguljära linjer: Stockholm — Köping — Kungsör — Arboga — Örebro
Stockholm — Strängnäs — Västerås — Enköping
Stockholm — Drottningholm — Sigtuna — Skokloster
Stockholm — Öarna Ekerö, Björko, Adelsö och Svartsjölandet.

ANGÅENDE AVGÅNGSTIDERNÄ: SE DAGSPRESSEN

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI. Uniforms- och Sportatiklar för segling, ritt, automobilspport etc. etc.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3 A

STOCKHOLM

Norrmalmstorg

M. DUBOIS, UPPSALA
BAGERI- OCH KONDITORI A.-B.
rekommenderas

Telefoner: Konditoriet 1523 - Bageriet 2780 - Kontoret 9

Olof Almér

Tel. 531 Kristianstad Tel. 163
Välsorterat Fin- o. Grovbageri

HOTELL EXCELSIOR
Birgerjarlgatan 35, Stockholm
(K. F. U. M:s hus)

Rikstelefon o. telegramadress: EXCELSIOR
Stockholmstelefon 98 27.

DRICK HAKONBOLAGETS LUXUSKAFFE!

GÖTEBORG
K Ö P

OLOF ASKLUNDS

BRÖD.

Det är bäst.

Använd alltid Svenska Lås och Skruvar från A.-B. Pri-orverken, Norrköping.

Bland rostat kaffe intager **SVEABLANDNING** främsta platsen. Partiförsäljare: **ENGWALL HELLBERG Aktiebolag. Gäfle.**

EGONLINEN

uppehåller regelbunden trafik Göte-borg med alla mellanliggande svenska hamnar till

Karlskrona—Danzig—Libau—Riga—Reval—Hälsingfors.

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolps“. Rt. 3440 & 14440

Tillverka telefonkol och dynamorborstar, lämp-liga för alla i marknaden förekommande apparater och maskiner. — Begär offert!

Falkenberg

Använd

Extra vetemjölet

„ÖRNEN“

Den, som är förståndig att ej låta sig dånas av allt utländskt köper alltid svenska varor. En gammal väikänd firma lämnar alltid köparen bästa garanti att vid inköp erhålla största valuta för sina penningar.

Våra tillverknin-gar:

SALUBRIN

SPRITÄTTIKA

AROMA ÄTTIKSPRIT

Eau de Cologne:

Extrait Double **CARITA**

Extrait Quadruple **DELILA**

Hårvatten: Lotion **GAMBO**

Lavendelvatten: Extrait Triple **GARITA** äro var i sitt slag marknadens yppersta och därtill billigaste fabrikater. Därför garan-terar

A.-B. P. HÅKANSSON, ESLÖV.

INGEN VET VAR
haren har sin gång,
men en var vet, att

PIX-PASTILLER

finnas överallt. Säljes i askar å 25 och 50 öre. Ensamtilverkare:

Pix Aktiebolag, Gävle

Hj. Söderlings Bageri
Eskilstuna

Specialité: Sundhetsbrödstill-
verkningar.

STUREHOF

Adelgatan 13, Malmö. Telef. 12 53.

1sta klass Restaurant.

Billigaste och bästa fru-ostställe.

Middagar från 1—6. 3 rätter kr. 2.—.

Populära soupéer från 6—11 e. m.

Vällagad husmanskost.

TRELLEBORGS BRYGGERI A.-B:s
väikända tillverkningar

av
Vatten- och Låskdrycker

Tel. 78. rekommenderas Tel. 78.

För bilister och turister är

Kungsbacka Stadshotell

den populäraste anstalten, 40 minuters bilresa från Göteborg. God och vällagad mat.

BILLIGA PRISER

Middag 3 rätter 2.25

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningslokal
Tel. 771-08 Grevturegatan 13 (Hörnbutiken)
NOR < 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt ural av Vadstenaspetsar. Motiv och Kragar. Beställningar å linneutstyrlar. Order till lands-orten expedieras omgående.